

SŁUŻBA
WIĘZIENNA

2018

ZWALCZANIE PRZESTĘPCZOŚCI KORUPCYJNEJ W POLSCE

Krajowa Administracja
Skarbowa

CENTRALNE BIURO ANTYKORUPCYJNE

ZWALCZANIE KORUPCJI W POLSCE
W 2018 R.
Raport

WARSZAWA 2020

CENTRALNE BIURO ANTYKORUPCYJNE

Al. Ujazdowskie 9

00-583 Warszawa

www.cba.gov.pl

Opracowanie, redakcja graficzna, projekt okładki, skład

Departament Analiz CBA

Elektroniczna wersja

www.cba.gov.pl – w dziale „Publikacje”

Spis treści

Wykaz skrótów	4
Rejestracje przestępstw korupcyjnych	6
Postępowania przygotowawcze	12
Wszczęte postępowania przygotowawcze	12
Podstawa wszczęcia postępowań przygotowawczych	14
Prowadzone postępowania przygotowawcze	16
Zakończone postępowania przygotowawcze	17
Podejrzani w sprawach o przestępstwa korupcyjne	20
Zastosowane środki zapobiegawcze	22
Zabezpieczone mienie i ujawnione korzyści majątkowe	23
Prawomocne skazania	24
Spis tabel	29
Spis wykresów	30

WYKAZ SKRÓTÓW

ABW	– Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego
CBA	– Centralne Biuro Antykorupcyjne
CZSW	– Centralny Zarząd Służby Więziennej
GUS	– Główny Urząd Statystyczny
KAS	– Krajowa Administracja Skarbowa
KCIK	– Krajowe Centrum Informacji Kryminalnych
KGP	– Komenda Główna Policji
MS	– Ministerstwo Sprawiedliwości
SG	– Straż Graniczna
ŻW	– Żandarmeria Wojskowa

Dane statystyczne zaprezentowane w niniejszej publikacji dotyczą przestępstw korupcyjnych opisanych w art. 228, 229, 230, 230a, 231§2, 250a, 271§3, 296a, 296b¹, 305 Kodeksu karnego², art. 46, 47, 48 ustawy o sporcie³ oraz art 54 ustawy refundacyjnej⁴.

¹ Uchylony z dniem 16 października 2010 r. przez art. 64 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1468).

² Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1950).

³ Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1468).

⁴ Ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 784).

Zwalczanie korupcji w 2018 r.

32 309

przestępstw korupcyjnych
zarejestrowanych w KCIK

1 782

wszczęte przez ABW, CBA,
Policję, KAS, SG i ŻW
postępowania
przygotowawcze
dotyczące przestępstw
korupcyjnych

1 929

zakończonych przez
ABW, CBA, Policję, KAS
SG i ŻW postępowań
przygotowawczych
dotyczących przestępstw
korupcyjnych

2 220

podejrzanych
o przestępstwa
korupcyjne

2 046

prawomocnie
skazanych za
przestępstwa
korupcyjne

REJESTRACJE PRZESTĘPSTW KORUPCYJNYCH

KCIK to przede wszystkim system informatyczny o zasięgu ogólnopolskim, który gromadzi informacje i dane na temat prowadzonych przez służby postępowań przygotowawczych. Z informacji kryminalnych dotyczących m.in. realizowanych spraw oraz osób, przeciwko którym prowadzi się czynności, korzystają codziennie wszystkie służby i instytucje zajmujące się rozpoznawaniem i ściganiem przestępczości.

Tabela nr 1 Liczba rejestracji przestępstw korupcyjnych w 2018 r.

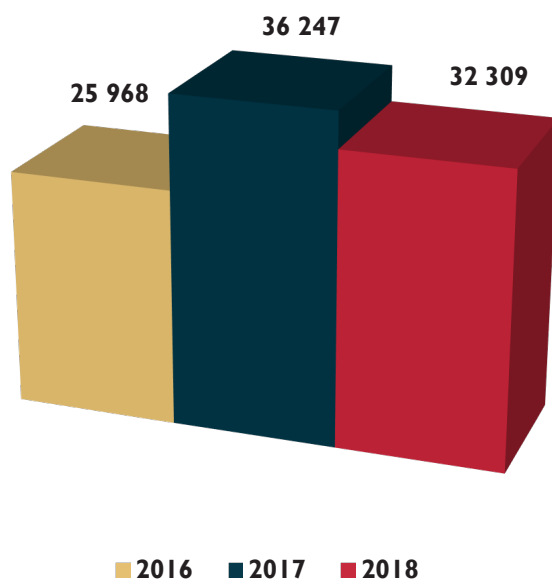
KWALIFIKACJA PRAWNA (artykuł)	Policja	ABW	CBA	Prokuratura	SG	ŻW	RAZEM
228 kk	5 262	5	154	123	10	6	5 560
229 kk	1 789	3	39	108	48	4	1 991
230 kk	297	0	31	22	1	3	354
230a kk	124	0	23	4	0	1	152
231 § 2 kk	1 137	0	113	90	0	12	1 352
250a kk	38	0	0	0	0	0	38
271 § 3 kk	22 348	29	29	24	1	0	22 431
296a kk	125	0	20	4	0	0	149
296b kk (uchylony)	0	0	0	0	0	0	0
305 § 1 kk	235	1	33	4	2	1	276
46 ustawy o sporcie	2	0	0	1	0	0	3
47 ustawy o sporcie	0	0	0	0	0	0	0
54 ustawy refundacyjnej	2	0	0	1	0	0	3
RAZEM	31 359	38	442	381	62	27	32 309

Źródło: KCIK

W 2018 r. zarejestrowano 32 309 przestępstw korupcyjnych, tj. o ponad 10% mniej niż w roku poprzednim.

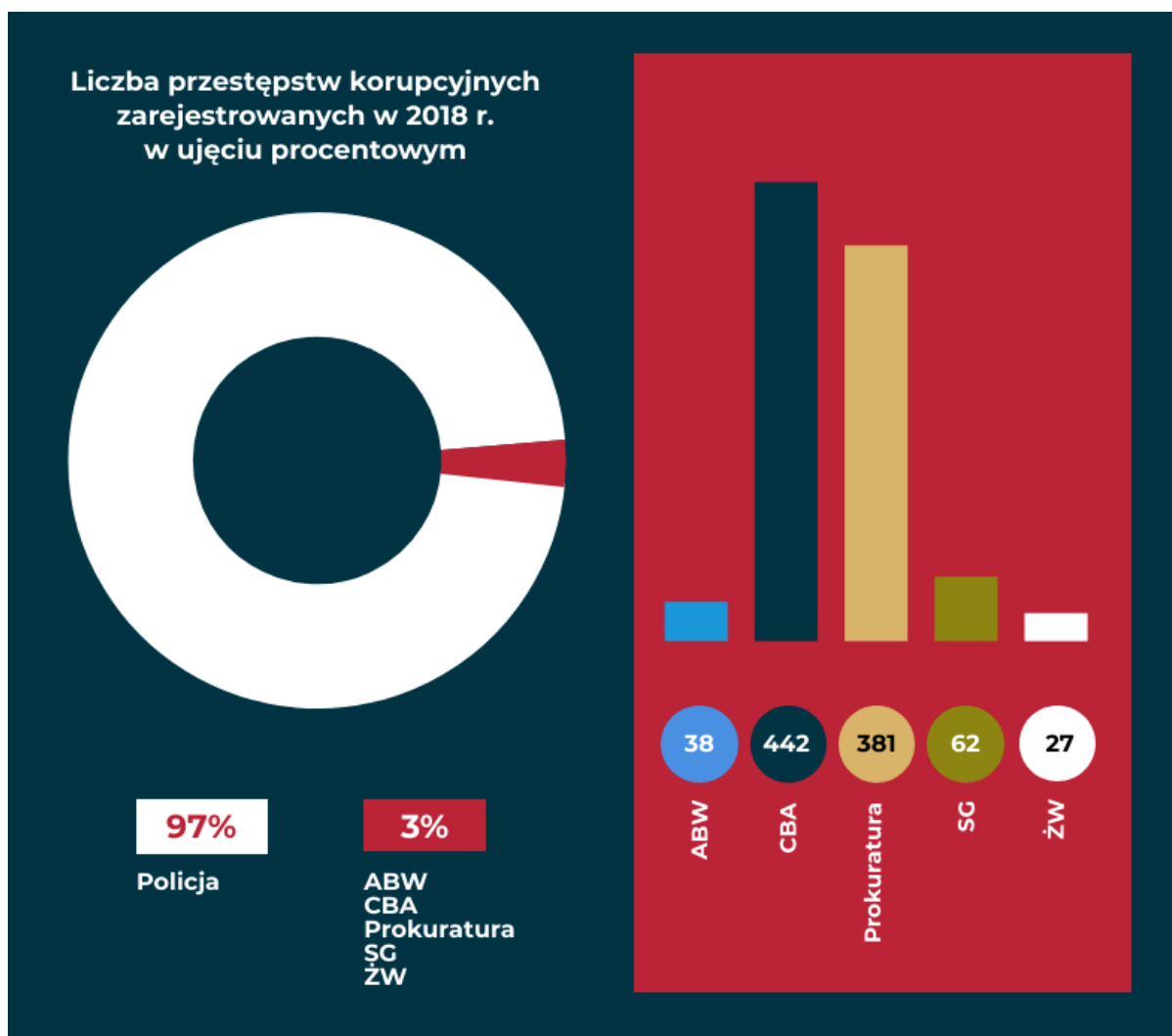
Najczęściej rejestrowanym przestępstwem w 2018 r. było poświadczenie nieprawdy w dokumencie w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej.

Wykres nr 1 Liczba przestępstw korupcyjnych zarejestrowanych w KCIK w latach 2016–2018

Źródło: KCIK

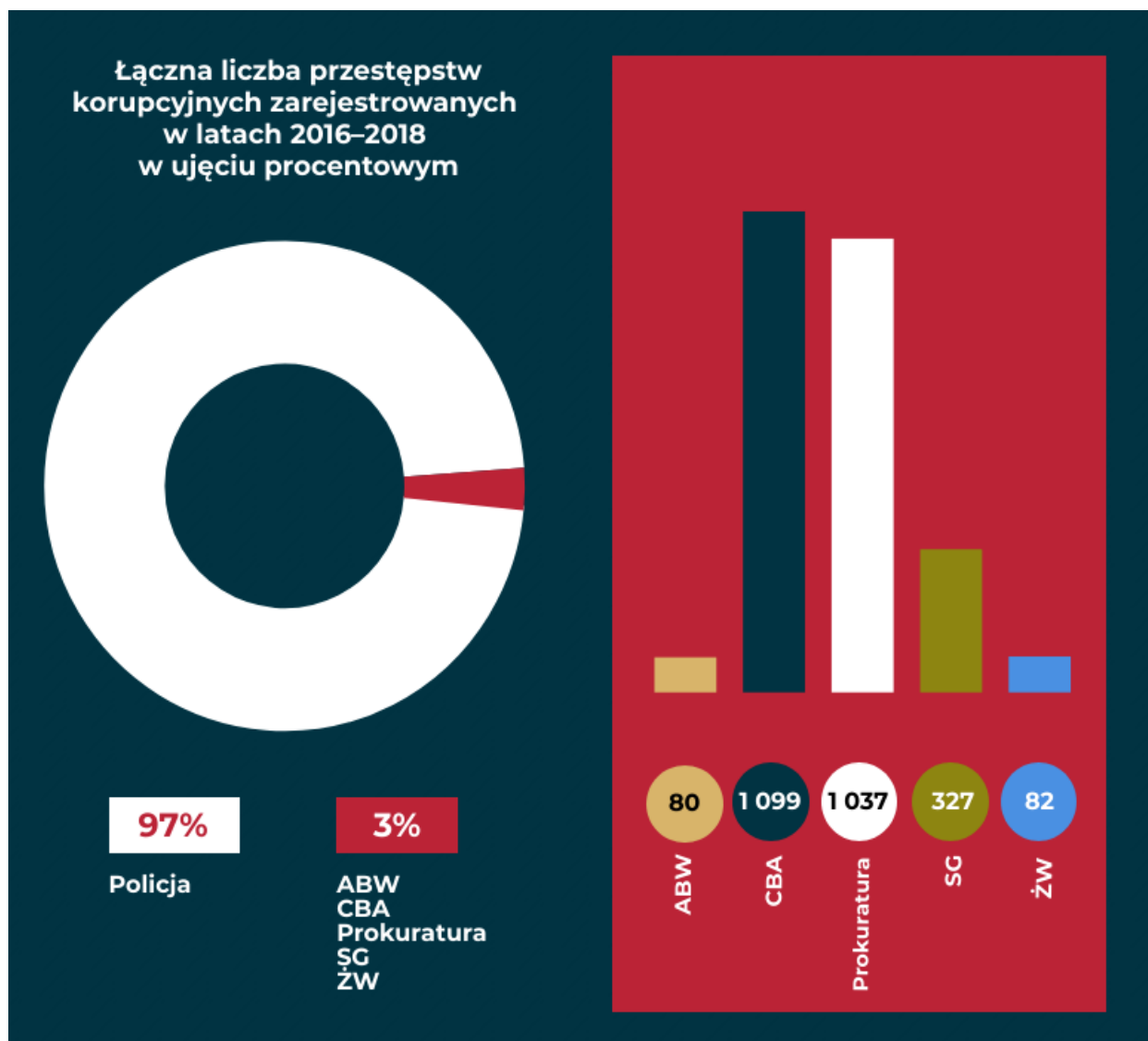
Wykres nr 2 Liczba przestępstw korupcyjnych zarejestrowanych przez Policję oraz pozostałe instytucje w 2018 r.

Źródło: KCIK

Rejestracje przestępstw korupcyjnych w przeważającej większości zostały dokonane przez Policję. Podobna tendencja utrzymuje się od lat. Liczba rejestracji dokonanych w 2018 r. przez Policję stanowi 97% ogółu rejestracji.

Wykres nr 3 Liczba przestępstw korupcyjnych zarejestrowanych przez Policję oraz pozostałe instytucje w latach 2016–2018

Źródło: KCIK

W 2018 r. ogólna liczba rejestracji przestępstw korupcyjnych w KCIK zmalała w stosunku do roku 2017. Jedynie ABW i CBA zarejestrowało więcej przestępstw korupcyjnych niż w roku 2017.

Najczęściej rejestrowanym w 2018 r. przestępstwem było poświadczenie nieprawdy w celu osiągnięcia korzyści majątkowej (art. 271 § 3 kk), a w dalszej kolejności: sprzedajność urzędnicza (art. 228 kk) oraz przekupstwo (art. 229 kk) i przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej (art. 231 § 2 kk).

Największy spadek liczby rejestracji dotyczył przestępstw z art. 231 § 2 (o blisko 40%) oraz z art 271 § 3 kk (o blisko 10%).

Tabela nr 2 Liczba przestępstw korupcyjnych zarejestrowanych w latach 2016–2018 według kwalifikacji prawnej czynu

KWALIFIKACJA PRAWNA (artykuł)	2016	2017	2018
228 kk	4496	5468	5560
229 kk	1951	2204	1991
230 kk	467	779	354
230a kk	194	144	152
231 § 2 kk	912	2245	1352
250a kk	28	11	38
271 § 3 kk	17531	24829	22431
296a kk	141	317	149
296b kk	0	0	0
305 kk	246	246	276
46 ustawy o sporcie	0	3	3
47 ustawy o sporcie	0	1	0
54 ustawy refundacyjnej	1	0	3
RAZEM	25967	36247	32309

Źródło: KCIK

W 2018 r. największa liczba rejestracji dotyczyła przestępstw korupcyjnych popełnionych na obszarze województw kujawsko-pomorskiego oraz śląskiego i małopolskiego. Najmniej rejestracji dotyczyło przestępstw popełnionych na terenie województw warmińsko-mazurskiego, zachodnio-pomorskiego i pomorskiego.

Pomimo zmniejszenia liczby rejestracji w KCIK ogółem, w województwie kujawsko-pomorskim liczba rejestracji wzrosła w stosunku do 2017 r. prawie siedmiokrotnie. Kolejnym województwem, które odnotowało podobny, bo ponad sześciokrotny wzrost rejestracji, było województwo lubelskie. Największy spadek rejestracji w stosunku do 2017 r. odnotowano w województwach małopolskim oraz śląskim.

W przeliczeniu na 1 milion mieszkańców najwięcej przestępstw korupcyjnych zarejestrowano w województwie kujawsko-pomorskim (wykres nr 5).

Tabela nr 3 Rejestracje przestępstw korupcyjnych w KCIK z podziałem na województwa

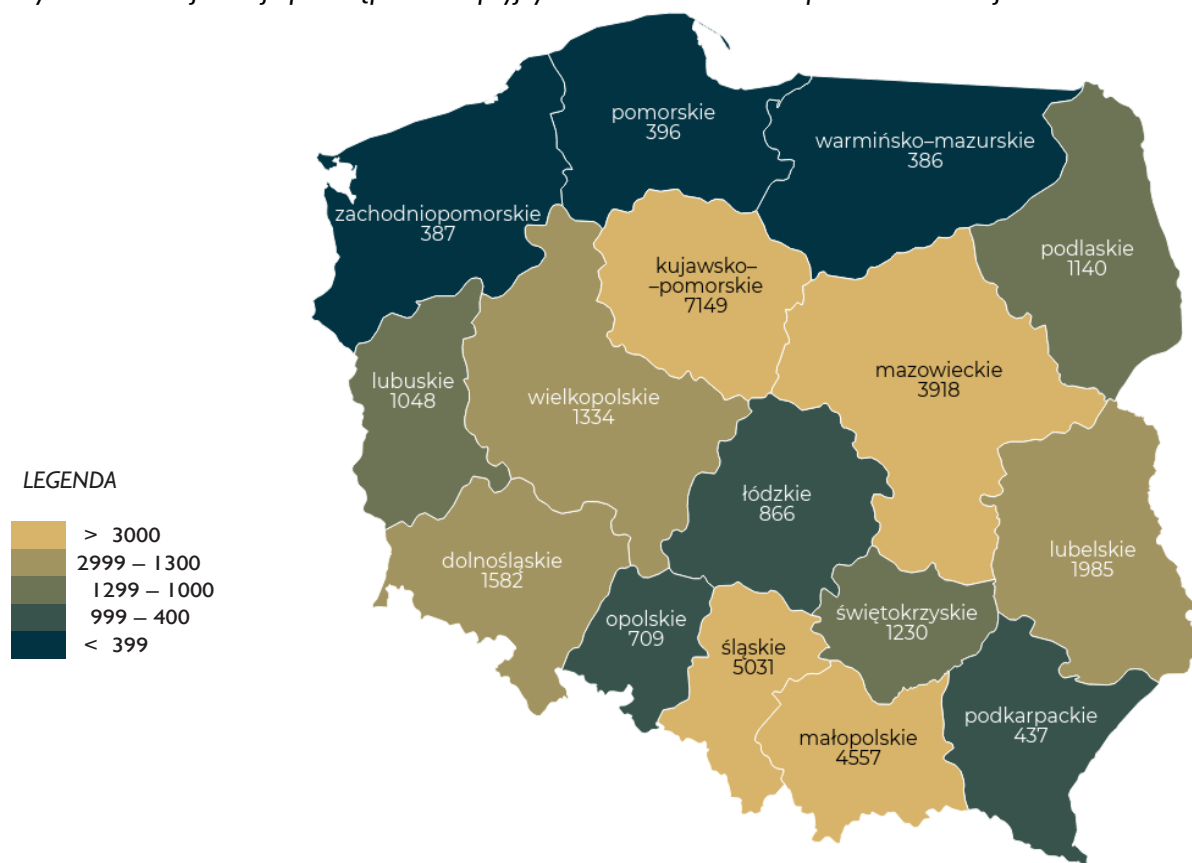
MIEJSCE POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA	228 kk	229 kk	230 kk	230a kk	231 § 2 kk	250a kk	271 § 3 kk	296a kk	305 § 1 kk	46 ustawy o sporcie	54 ustawy refundacyjnej	RAZEM
śląskie	501	132	195	30	278	3	3847	14	30	0	1	5031
mazowieckie	934	203	65	59	292	4	2276	39	44	2	0	3918
łódzkie	34	87	6	6	101	3	592	15	22	0	0	866
małopolskie	2703	108	9	16	37	0	1652	10	19	1	2	4557
świętokrzyskie	508	22	8	4	131	2	546	3	6	0	0	1230
dolnośląskie	119	83	10	7	71	2	1263	10	17	0	0	1582
lubelskie	31	135	7	2	39	1	1756	3	11	0	0	1985
kujawsko- pomorskie	23	48	6	1	18	0	7035	11	7	0	0	7149
zachodniopo- morskie	20	27	4	2	38	4	278	4	10	0	0	387
wielkopolskie	161	51	17	11	57	0	1006	12	19	0	0	1334
pomorskie	18	35	4	5	125	3	186	8	12	0	0	396
lubuskie	1	23	4	1	11	4	997	2	5	0	0	1048
podkarpackie	126	164	8	1	6	2	125	0	5	0	0	437
opolskie	9	12	3	0	20	1	647	0	17	0	0	709
podlaskie	287	716	5	4	37	6	51	3	31	0	0	1140
warmińsko- mazurskie	56	125	2	3	12	3	161	3	21	0	0	386
brak danych o województwie	30	21	4	0	80	0	16	13	0	0	0	164
RAZEM	5561	1992	357	152	1353	38	22434	150	276	3	3	32319⁵

Źródło: KCIK

W 2018 r. nie dokonano rejestracji przestępstw opisanych w art. 296b kk oraz w art. 47 i 48 ustawy o sporcie, w związku z czym nie zostały one ujęte w przedstawionym zestawieniu.

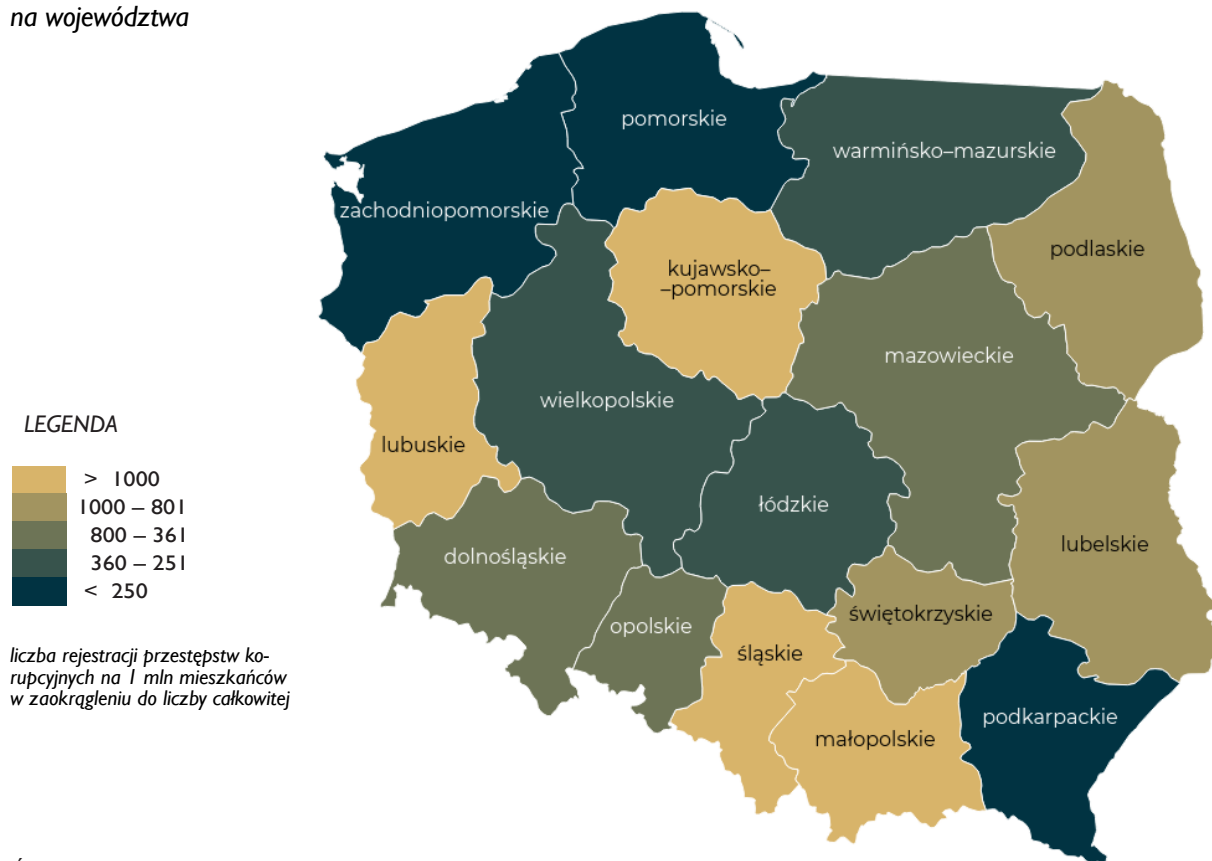
⁵ Suma rejestracji z podziałem na miejsce popełnienia przestępstwa jest różna od podanej łącznej liczby rejestracji, ponieważ jedno przestępstwo mogło zostać popełnione na terenie kilku województw.

Wykres nr 4 Rejestracje przestępstw korupcyjnych w KCIK w 2018 r. z podziałem na województwa

Źródło: KCIK

Wykres nr 5 Rejestracje przestępstw korupcyjnych w KCIK w 2018 r. w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców z podziałem na województwa

Źródła: KCIK, GUS

POSTĘPOWANIA PRZYGOTOWAWCZE

Jest to pierwszy etap procesu karnego. Prowadzi go prokurator lub inne wskazane w ustawie organy ścigania – np. Policja lub CBA.

Podczas postępowania przygotowawczego prokurator i funkcjonariusze organów ścigania zbierają dowody, np. przesłuchują świadków, zabezpieczają dokumenty i nośniki danych. Jeżeli nie znają sprawcy przestępstwa, będą go szukać i czynić starania, by go zatrzymać. Jeżeli zbiorą wystarczającą ilość dowodów i zatrzymają sprawcę, będą mogli postawić go przed sądem. Rozpocznie się wtedy kolejny etap procesu, czyli postępowanie sądowe.

Wszczęte postępowania przygotowawcze

W 2018 r. wszczęto w sumie 1 782 postępowania przygotowawcze dotyczące przestępstw korupcyjnych.

Z danych nadesłanych przez służby wynika, że w sumie w 2018 r. najczęściej postępowań przygotowawczych wszczęła Policja (1 537).

Wykres nr 6 Liczba postępowań przygotowawczych wszczętych w 2018 r. przez poszczególne służby

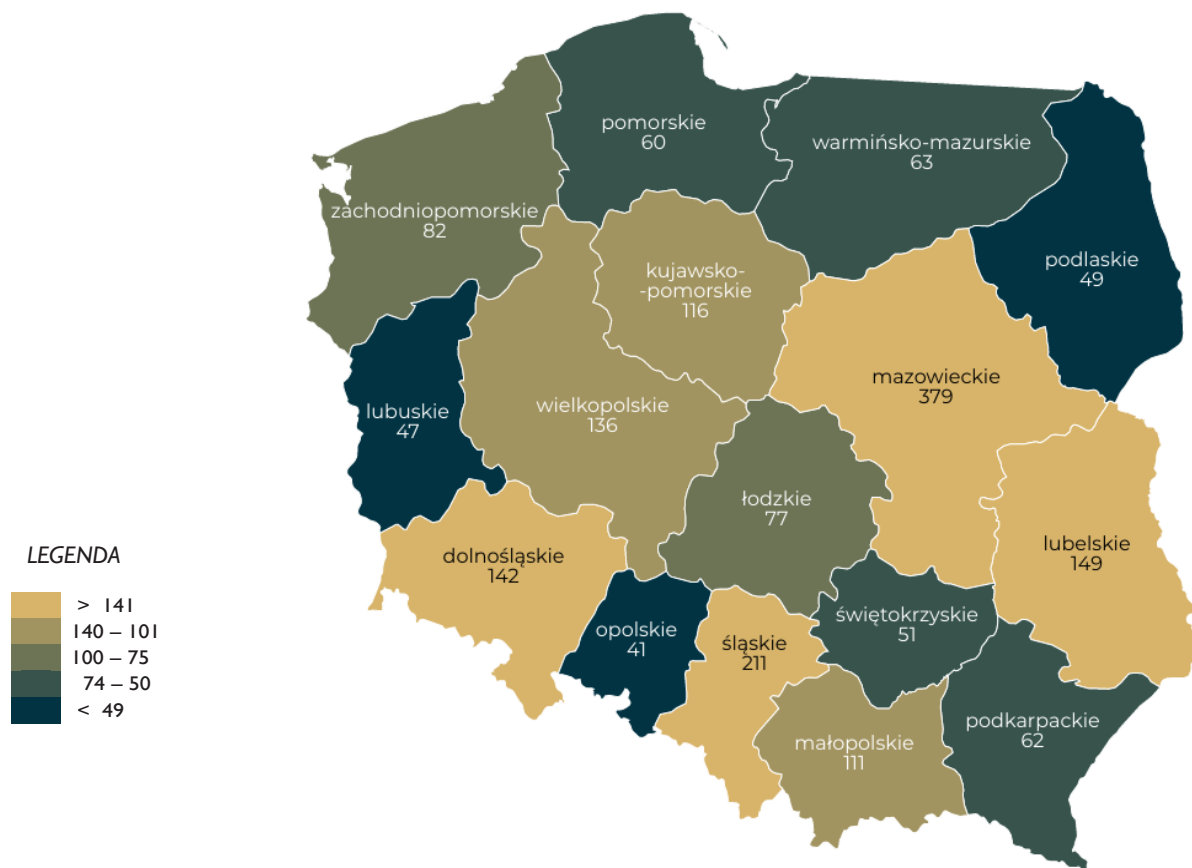
Źródła: ABW, CBA, KAS, Policja, SG, ŻW

Podobnie jak w latach poprzednich, najczęściej postępowań w sprawach korupcyjnych wszczęto na terenie województwa mazowieckiego. Najmniej spraw wszczynanych było w województwie opolskim.

W przeliczeniu na 1 mln mieszkańców najczęściej postępowań wszczęto w województwie lubelskim i mazowieckim (po 70). Analogicznie najmniej postępowań wszczęto na terenie województwa pomorskiego (26) oraz podkarpackiego (29).

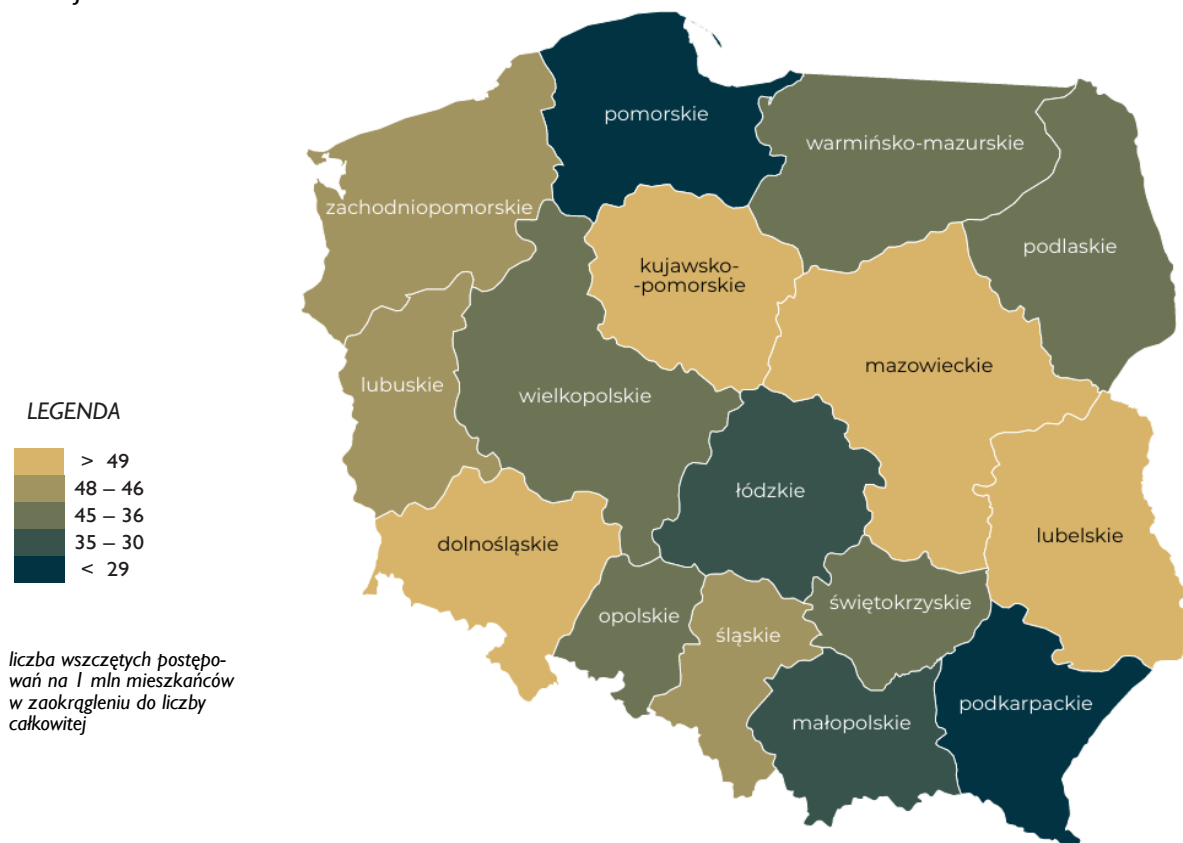
Z uwagi na brak danych o miejscu popełnienia przestępstwa – w przypadku 5 postępowań przedstawionych na wykresie nr 6 – nie zostały one uwzględnione na mapach.

Wykres nr 7 Postępowania przygotowawcze wszczęte w 2018 r. z podziałem na województwa

Źródła ABW, CBA, KAS, Policja, SG, ŻW

Wykres nr 8 Postępowania przygotowawcze wszczęte w 2018 r. w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców z podziałem na województwa

Źródła: ABW, CBA, GUS, KAS, Policja, SG, ŻW

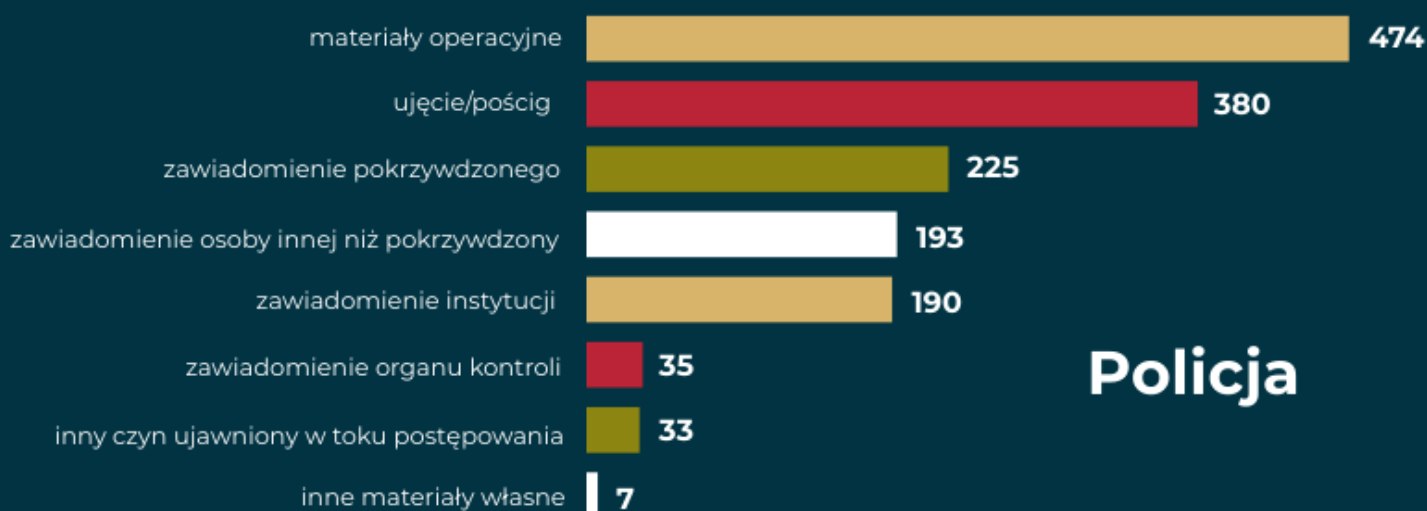
Podstawa wszczęcia postępowań przygotowawczych

Każdy, kto dowiedział się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma obowiązek zawiadomić o tym Policję lub prokuratora. Jest to co do zasady obowiązek społeczny, co oznacza, że za brak zawiadomienia nie grozi Ci żadna kara – chyba, że pełnisz funkcję kierowniczą w instytucji państwowej lub samorządowej. Wówczas, jeśli w związku ze swoją działalnością dowiedziałeś się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu jesteś obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.

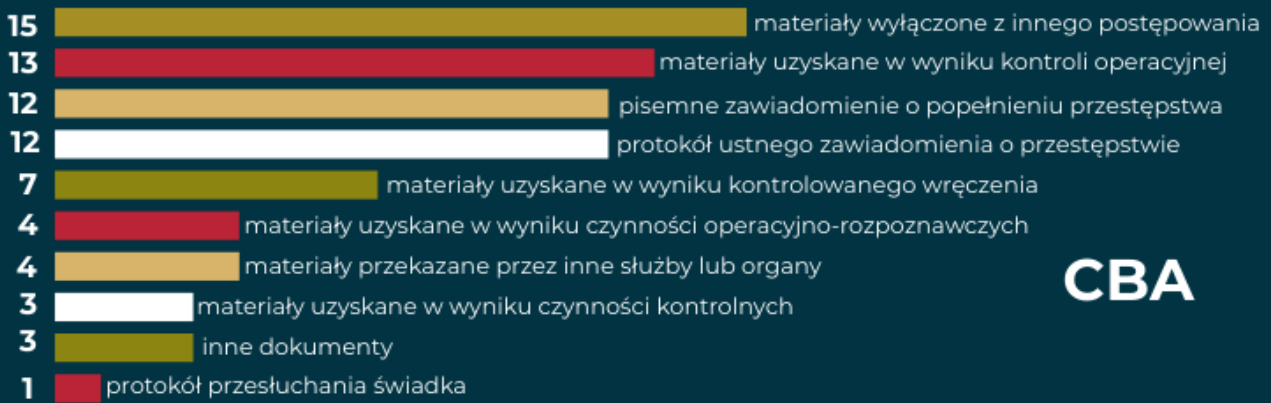
Istnieje też pewna grupa przestępstw, o których popełnieniu, usiłowaniu popełnienia lub przygotowaniu do nich musisz zawsze obowiązkowo poinformować, gdyż jeśli tego nie zrobisz grozi Ci kara pozbawienia wolności nawet do 3 lat.

Wykres nr 9 Podstawy wszczętych w 2018 r. postępowań przygotowawczych

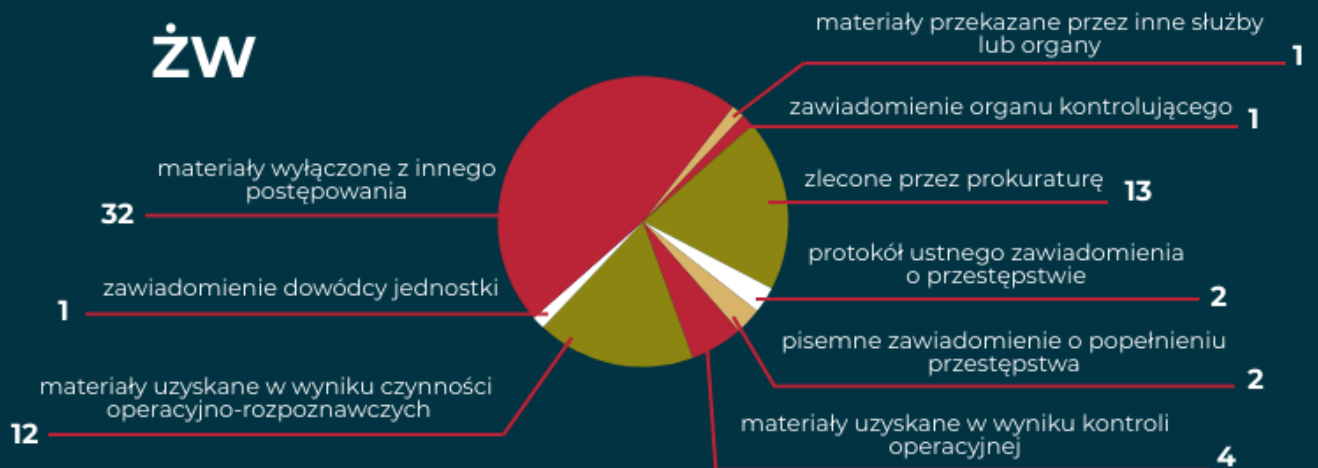

ABW

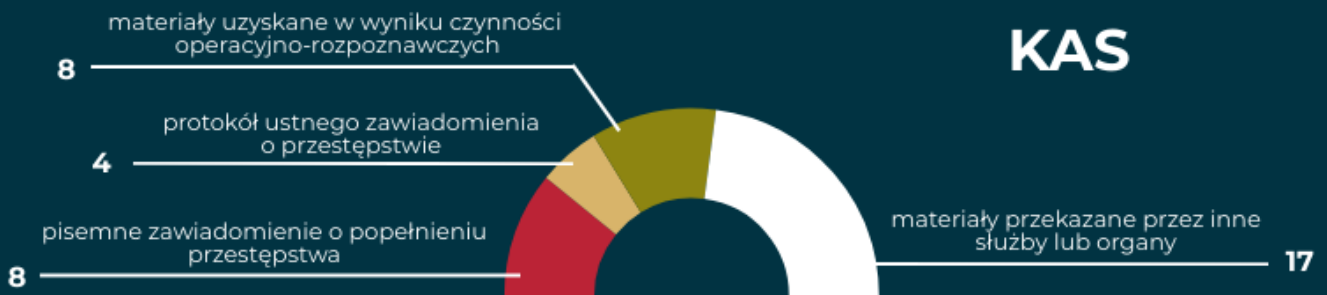

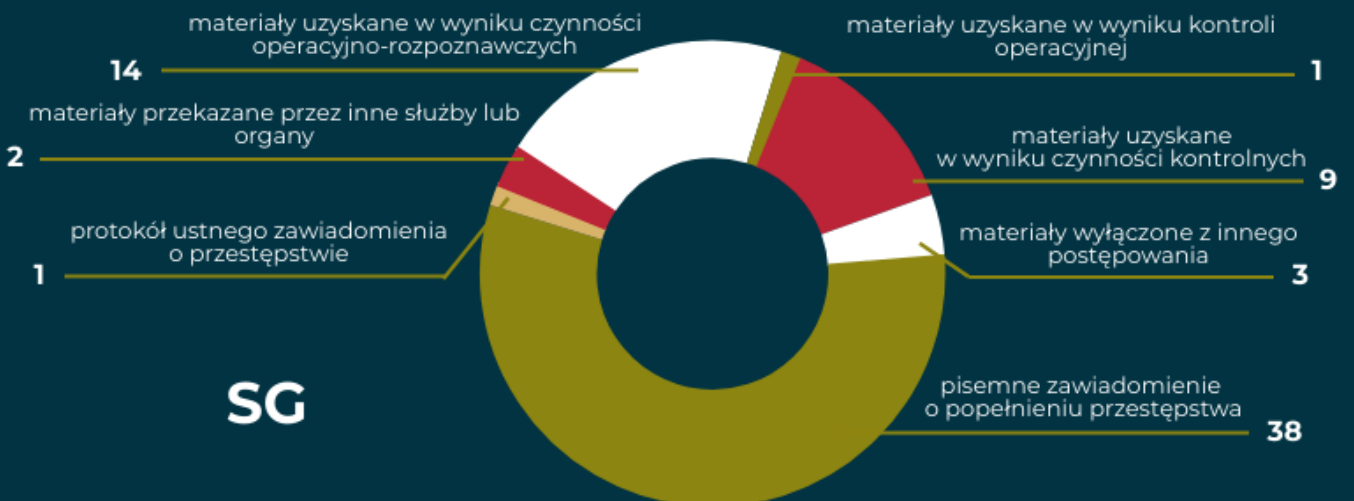
ŻW

KAS

SG

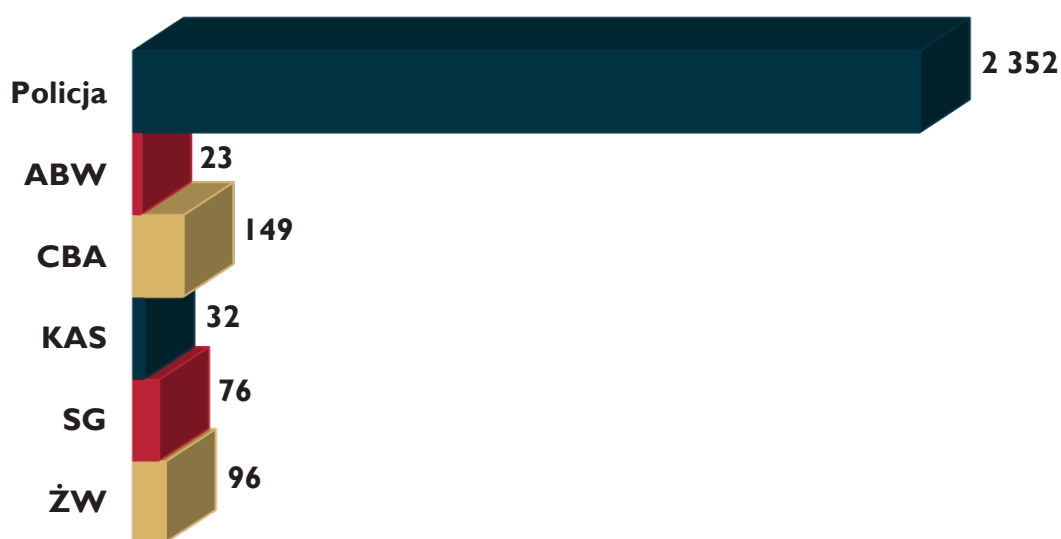
Prowadzone postępowania przygotowawcze

Postępowanie przygotowawcze może być prowadzone w dwóch formach: śledztwa lub dochodzenia. Różnice odnoszą się głównie do wagi sprawy i formy popełnionego przestępstwa, a także funkcji osoby, która je popełniła. Śledztwo zawsze prowadzi prokurator, który może powierzyć jego przeprowadzenie w całości lub w części (np zlecić wykonanie poszczególnych czynności) określonym służbom. Dochodzenie może być prowadzone samoistnie przez właściwą służbę, np. Policję lub CBA (patrz art. 311 kpk).

Śledztwo powinno zostać ukończone w ciągu 3 miesięcy, jednak w uzasadnionych wypadkach okres ten może być przedłużony (patrz art. 310 kpk). Tymczasem dochodzenie powinno zostać ukończone w ciągu 2 miesięcy, a przedłużyć ten okres może wyłącznie prokurator (patrz art. 325i kpk).

Wykres nr 10 Liczba postępowań przygotowawczych prowadzonych przez służby w 2018 r.

Źródło: Policja, ABW, CBA, KAS, SG, ŻW

W 2018 r., podobnie jak w latach ubiegłych, najwięcej postępowań przygotowawczych w sprawach o przestępstwa korupcyjne prowadziła Policja.

Największy, ponad pięciokrotny wzrost liczby prowadzonych postępowań w stosunku do roku 2017 odnotowała KAS.

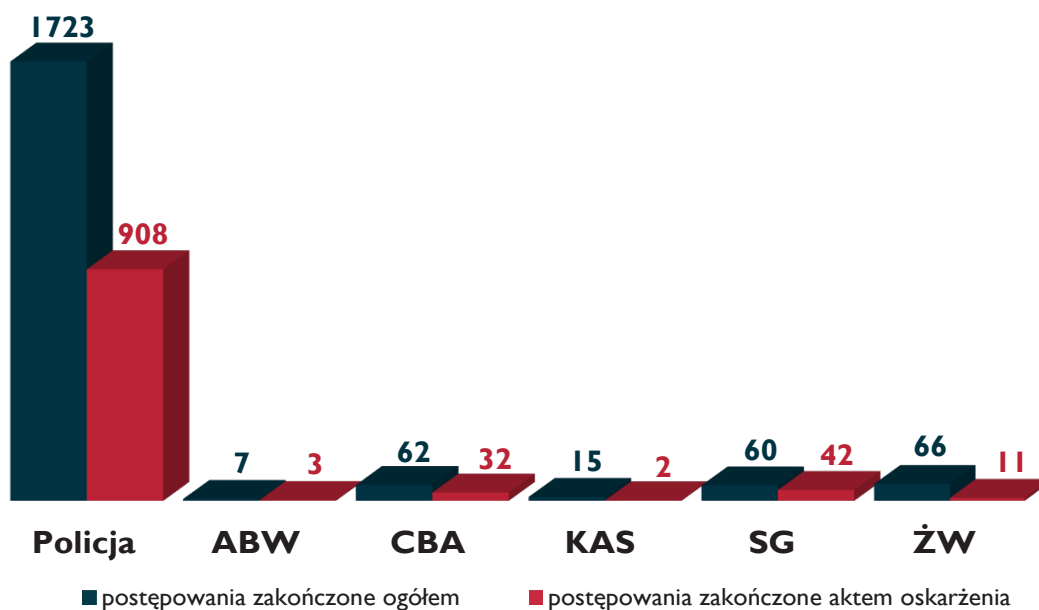
Zakończone postępowania przygotowawcze

Podstawowym sposobem zakończenia postępowania przygotowawczego jest sporządzenie i wniesienie aktu oskarżenia do sądu. Gdy organy ścigania zakończą wszystkie czynności, a zebrany materiał dowodowy będzie na to pozwalał, prokurator wniesie akt oskarżenia do sądu i tam będzie go popierał (patrz art. 331 kpk).

Może jednak zdarzyć się tak, że w toku postępowania organy ścigania ustalą, iż podejrzany dopuścił się czynu w stanie niepoczytalności oraz istnieją podstawy do zastosowania środków zabezpieczających przewidzianych przez kodeks karny (np. umieszczenie w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym). Wtedy prokurator skieruje do sądu wniosek o umorzenie postępowania i zastosowanie środków zabezpieczających (patrz art. 324 kpk). Prokurator może również odmówić wszczęcia postępowania lub wszczęte umorzyć (patrz art. 305, 322 kpk).

Wykres nr 11 Liczba postępowań przygotowawczych zakończonych przez służby w 2018 r.

Źródła: Policja, ABW, CBA, KAS, SG, ŻW

W 2018 r. Policja zakończyła 1 723 postępowania w sprawach o przestępstwa korupcyjne, z czego w przypadku 908 sporządzono akt oskarżenia. Umorzono 714 śledztw, w tym 22 warunkowo. W inny sposób zakończono 114 postępowań.

W 3 przypadkach na 7 zakończonych postępowań prowadzonych przez ABW sporządzono akt oskarżenia. Umorzono 4 śledztwa.

Na 62 postępowania przygotowawcze zakończone przez CBA, w 32 sporządzono akt oskarżenia. Umorzono 20 śledztw. W inny sposób zakończono 10 postępowań.

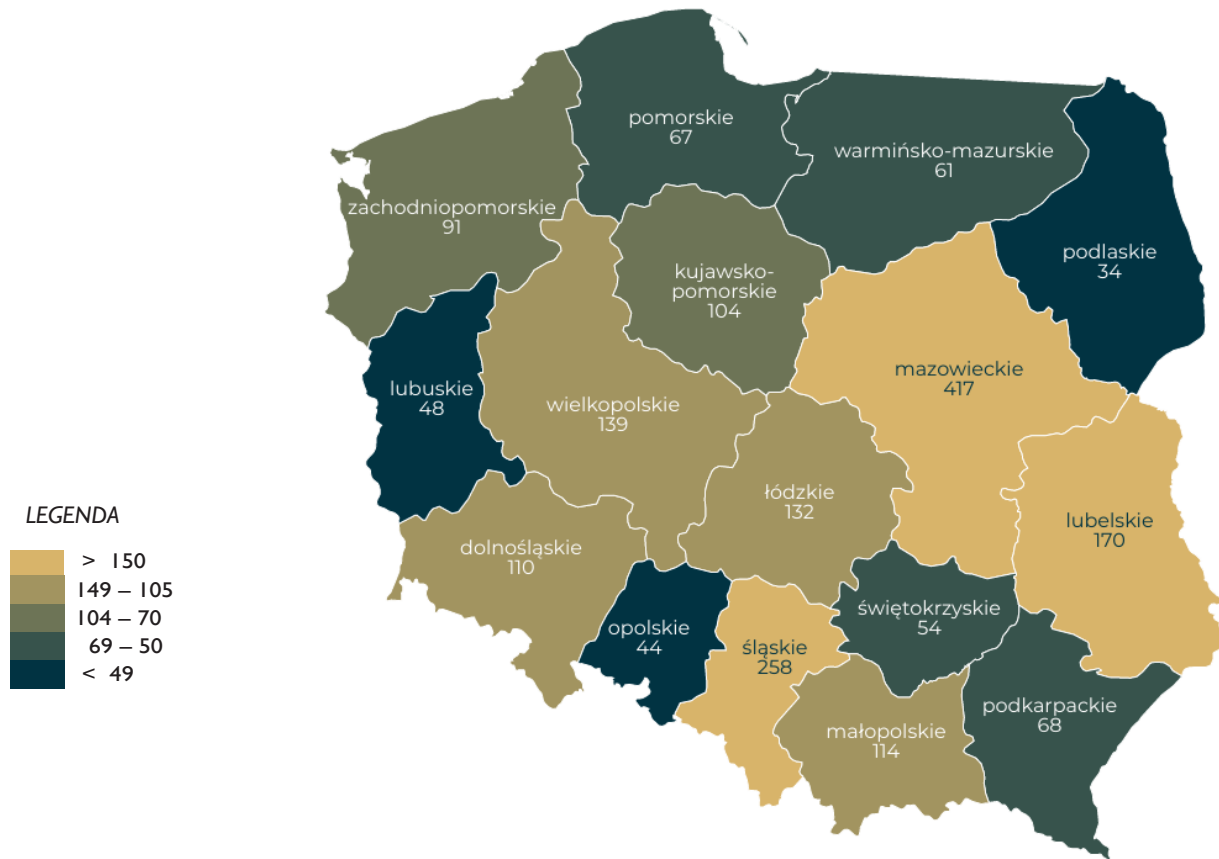
SG w 2018 r. zakończyła 60 postępowań przygotowawczych w sprawach o przestępstwa korupcyjne. 42 z nich zakończono sporządzeniem aktu oskarżenia, umorzono 3 śledztwa, w tym 1 warunkowo. 15 postępowań skierowano do innych organów.

Z 66 postępowań prowadzonych przez ŻW 11 zakończono sporządzeniem aktu oskarżenia, 51 umorzono, w tym 1 warunkowo, a 4 skierowano do innych organów.

KAS w 2018 r. zakończyła 15 postępowań, z czego 2 zakończono sporządzeniem aktu oskarżenia. Umorzonych zostało 13 postępowań.

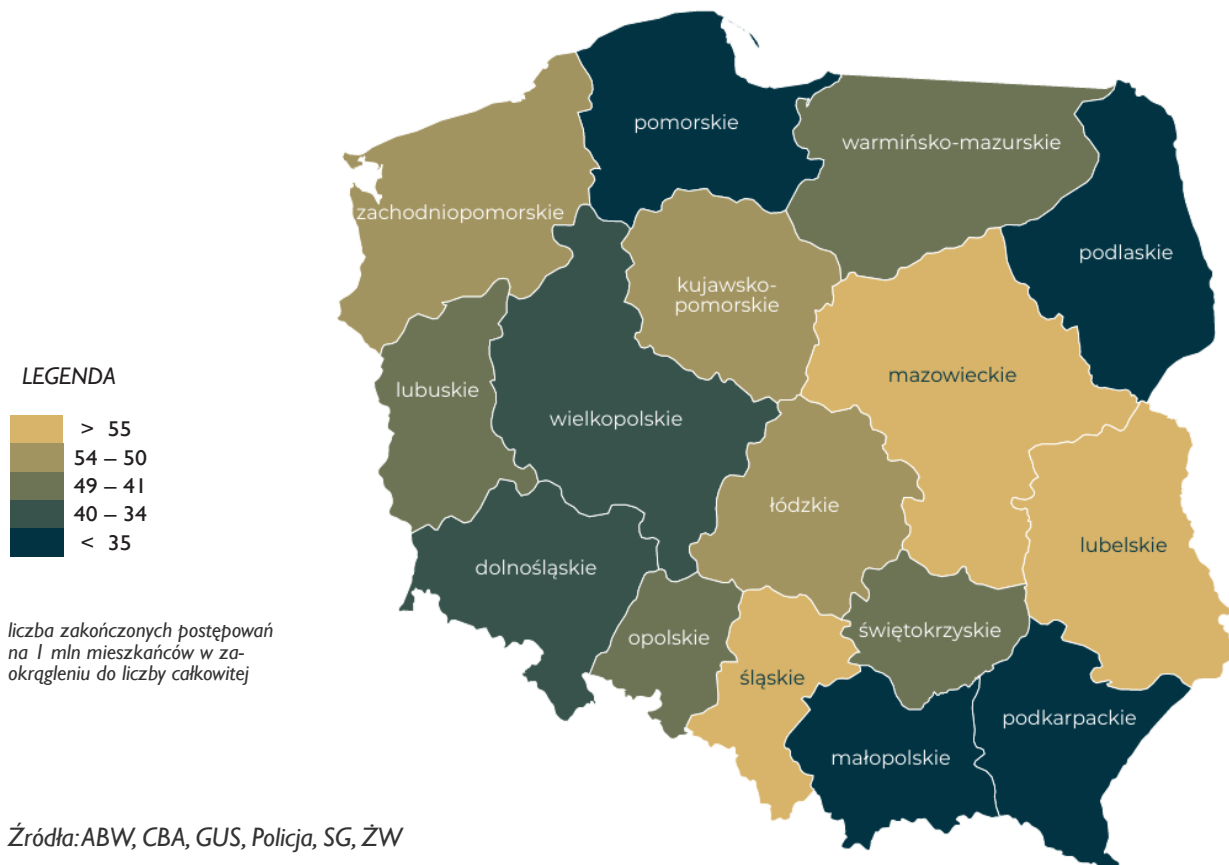
Z uwagi na brak danych o miejscu popełnienia przestępstwa – w przypadku 22 postępowań przedstawionych na wykresie nr 11 – nie zostały one uwzględnione na mapach.

Wykres nr 12 Postępowania przygotowawcze zakończone w 2018 r. z podziałem na województwa

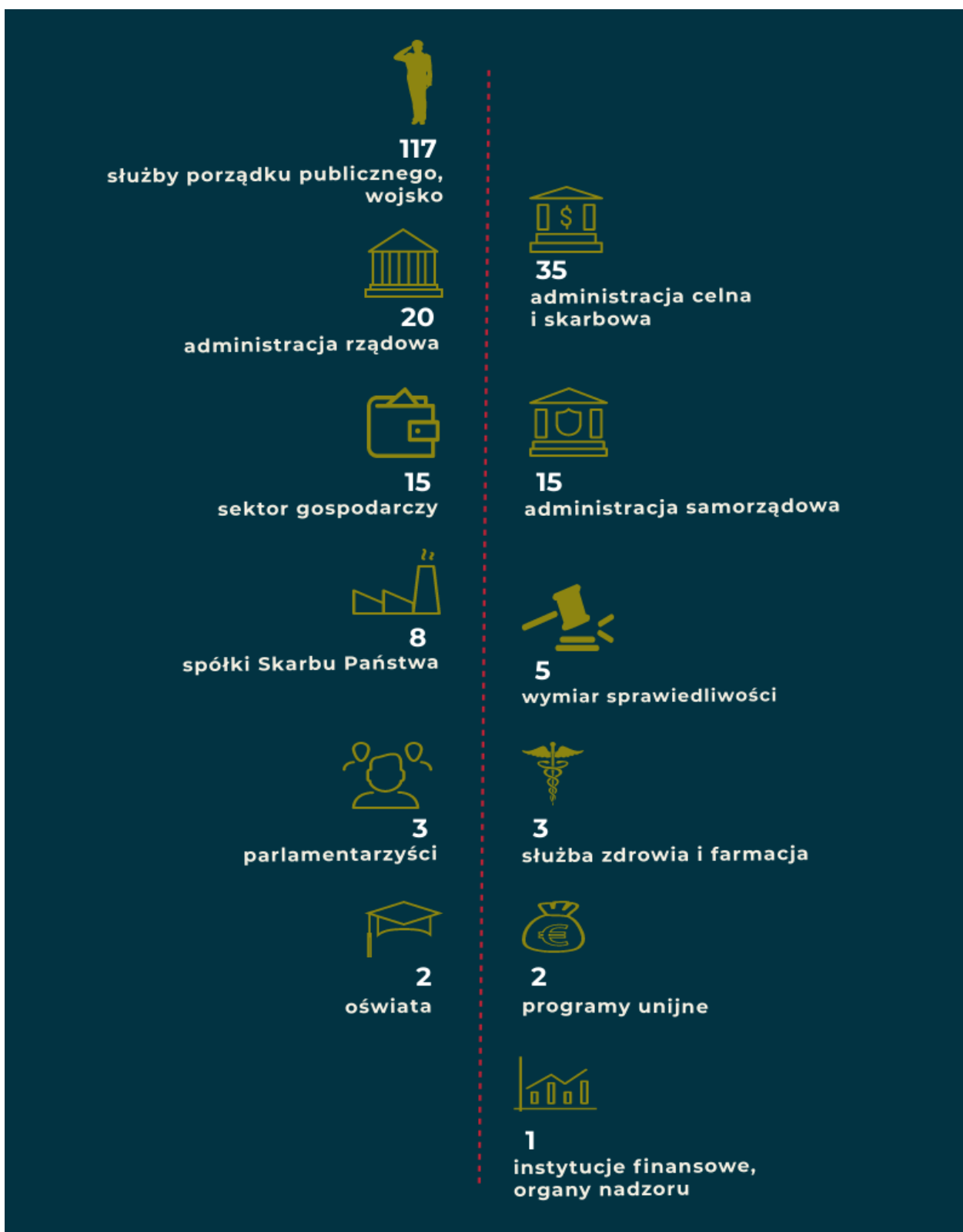
Źródła: ABW, CBA, Policja, SG, ŻW

Wykres nr 13 Postępowania przygotowawcze zakończone w 2018 r. na 1 mln mieszkańców z podziałem na województwa

Źródła: ABW, CBA, GUS, Policja, SG, ŻW

Wykres nr 14 Obszary tematyczne postępowań przygotowawczych wszczętych w 2018 r. w sprawach korupcyjnych

Źródła: ABW, CBA, KAS, SG, ŻW

Na ww. wykresie nie przedstawiono 2 postępowań przygotowawczych, zakwalifikowanych przez służby jako „inny obszar”.

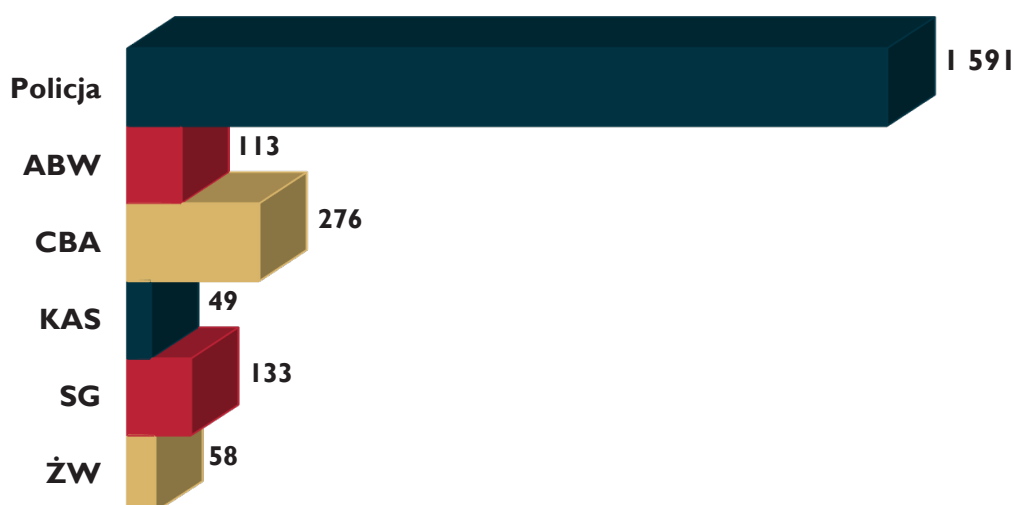
Policja, z uwagi na specyfikę gromadzenia danych, nie przedstawiła informacji nt. obszarów tematycznych prowadzonych postępowań.

PODEJRZANI W SPRAWACH O PRZESTĘPSTWA KORUPCYJNE

Wskazanie kogo uważamy za podejrzanego, osobę podejrzaną lub oskarżonego często sprawia trudności, zwłaszcza że potoczne znaczenia tych słów się przenikają. Zgodnie z przepisami podejrzanym jest osoba, co do której wydano postanowienie o przedstawieniu zarzutów albo której bez takiego postanowienia postawiono zarzut w związku z przystąpieniem do przesłuchania w charakterze podejrzanego. Z chwilą wniesienia do sądu aktu oskarżenia, a także złożenia wniosku o skazanie bez rozprawy lub wniosku o warunkowe umorzenie postępowania, osoba taka uważana jest za oskarżonego.

Wykres nr 15 Liczba podejrzanych w postępowaniach prowadzonych przez służby w 2018 r.

Źródła: ABW, CBA, KAS, Policja, SG, ŻW

Tabela nr 4 Wiek podejrzanych o przestępstwa korupcyjne w postępowaniach prowadzonych w 2018 r.

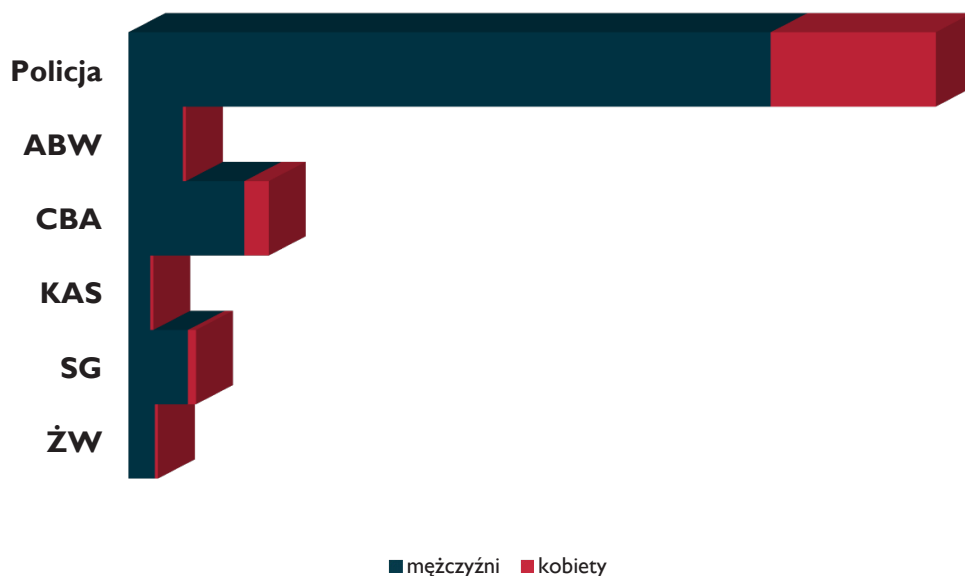
WIEK PODEJRZANYCH	Policja	ABW	CBA	KAS	SG	ŻW	RAZEM
do 20 lat	34	0	0	1	0	0	35
21–29 lat	260	0	5	6	11	3	285
30–39 lat	433	11	39	20	43	11	557
40–49 lat	341	35	97	14	45	12	544
50 lat i więcej	523	67	135	8	34	32	799
RAZEM	1591	113	276	49	133	58	2220

Źródła: ABW, CBA, KAS, Policja, SG, ŻW

Najliczniejszą grupą podejrzanych o popełnienie przestępstw korupcyjnych w 2018 r. były osoby powyżej 50 roku życia.

Podejrzani o przestępstwa korupcyjne w 2018 r. to w zdecydowanej większości mężczyźni. W postępowaniach prowadzonych przez Policję kobiety stanowiły niecałe 21%. Odsetek kobiet, którym przedstawiono zarzuty w postępowaniach CBA nie przekracza 17%. Blisko 12% podejrzanych w postępowaniach prowadzonych zarówno przez KAS, jak i SG w 2018 r. to kobiety. Proporcje w odniesieniu do postępowań prowadzonych przez ŻW to 90% mężczyźni, 10% kobiety. W przypadku ABW grupa kobiet jest najmniejsza – stanowi 5% podejrzanych.

Wykres nr 16 Płeć podejrzanych w postępowaniach prowadzonych przez służby w 2018 r.

Źródła: ABW, CBA, KAS, Policja, SG, ŻW

Tabela nr 5 Obywatelstwo podejrzanych o przestępstwa korupcyjne w postępowaniach prowadzonych w 2018 r.

OBYWATELSTWO PODEJRZANYCH	Policja	ABW	CBA	KAS	SG	RAZEM
Polska	1 505	109	273	48	81	2 016
Armenia	2	0	0	0	0	2
Belgia	0	0	1	0	0	1
Białoruś	4	0	1	0	4	9
Bułgaria	1	0	0	0	0	1
Hiszpania	0	1	0	0	0	1
Indie	2	0	0	0	0	2
Kazachstan	0	0	0	0	1	1
Litwa	4	0	0	0	1	5
Łotwa	2	0	0	0	0	2
Mołdawia	1	0	0	1	0	2
Niemcy	0	0	0	0	2	2
Rosja	2	0	0	0	3	5
Rumunia	3	0	0	0	3	6
Serbia	1	0	0	0	0	1
Słowacja	0	0	1	0	0	1
Turcja	1	0	0	0	1	2
Ukraina	55	2	0	0	37	94
Wietnam	4	0	0	0	0	4
Włochy	1	1	0	0	0	2
inne	3	0	0	0	0	3
RAZEM	1591	113	276	49	133	2162

Źródła: ABW, CBA, KAS, Policja, SG

Ponad 93% podejrzanych, których obywatelstwo zostało ustalone, stanowili obywatele Polski. Spośród obcokrajowców najliczniejszą grupą byli obywatele Ukrainy (niewiele ponad 4% wszystkich podejrzanych).

ZASTOSOWANE ŚRODKI ZAPOBIEGAWCZE

Aby zabezpieczyć prawidłowy przebieg postępowania karnego, sąd lub prokurator może zastosować wobec podejrzanego lub oskarżonego środki zapobiegawcze, takie jak poręczenie majątkowe, dozór policyjny czy zakaz opuszczania kraju. Najbardziej dotkliwym środkiem zapobiegawczym jest tymczasowe aresztowanie. Z uwagi na to, że środek ten wiąże się z pozbawieniem człowieka wolności, uprawnienia do stosowania tymczasowego aresztowania posiada wyłącznie sąd, który działa na wniosek prokuratora. Tymczasowe aresztowanie jest ostatecznym środkiem zapobiegawczym, a to znaczy, że może być stosowany wyłącznie wtedy, gdy inne środki zapobiegawcze nie byłyby wystarczające. Ponadto, aby sąd mógł zastosować środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania, muszą zostać spełnione ściśle określone przesłanki (patrz art. 257, 258 kpk).

Najczęściej stosowanym środkiem zapobiegawczym w śledztwach dotyczących spraw korupcyjnych w 2018 r. pozostawało poręczenie majątkowe.

Tabela nr 6 Rodzaje środków zapobiegawczych zastosowanych wobec podejrzanych w 2018 r.

RODZAJ ŚRODKA ZAPOBIEGAWCZEGO	Policja	ABW	CBA	KAS	SG	ŻW	RAZEM
poręczenie majątkowe	58	19	135	31	25	5	273
dozór Policji	21	10	96	0	14	10	151
dozór przełożonego wojskowego	0	0	2	0	0	1	3
tymczasowe aresztowanie	59	8	69	13	22	1	172
zakaz opuszczania kraju	7	0	15	0	5	3	30
zakaz opuszczania kraju połączony z zatrzymaniem paszportu	0	6	35	0	3	0	44
zawieszenie w czynnościach służbowych lub w wykonywaniu zawodu	1	2	17	8	3	3	34
zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonymi lub innymi osobami	3	0	54	0	3	6	66
nakaz powstrzymania się od określonej działalności lub od prowadzenia określonego rodzaju pojazdów	0	0	2	0	0	0	2
RAZEM	149	45	425	52	75	29	775

Źródła: ABW, CBA, KAS, Policja, SG, ŻW

ZABEZPIECZONE MIENIE I UJAWNIONE KORZYŚCI MAJĄTKOWE

Korzyść majątkowa to zysk w zakresie dóbr materialnych. Korzyść ta musi mieć wartość ekonomiczną tj. wielkość wyrażoną w pieniądzu lub potencjał zaspokojenia określonej potrzeby materialnej. Dlatego korzyścią majątkową będą banknoty wręczone bezpośrednio, ale także przelane na rachunek bankowy, kosztowne przedmioty, wycieczki, zaproszenia na konferencje organizowane w atrakcyjnych miejscach, umorzenie długu czy pożyczka oferowana na preferencyjnych warunkach bądź umożliwienie zdobycia zamówienia publicznego.

CBA

w 2018 r. w wyniku prowadzonych postępowań ujawniło korzyści majątkowe w łącznej wysokości ponad 115,5 mln zł.

Zabezpieczono mienie o wartości ponad 24,4 ml zł, 25,5 tys. euro, 4,4 tys. USD oraz 673,6 tys. GBP

ABW

w 2018 r. w wyniku prowadzonych postępowań ujawniła korzyści majątkowe w łącznej wysokości 597,6 tys. zł.

Zabezpieczono mienie o wartości 450 tys. zł.

Policja

w 2018 r. w wyniku prowadzonych postępowań ujawniła korzyści majątkowe w łącznej wysokości ponad 33,7 mln zł.

Zabezpieczono mienie o wartości 26,8 mln zł.

KAS

w 2018 r. w wyniku prowadzonych postępowań ujawniła korzyści majątkowe w łącznej wysokości ponad 8,8 mln zł.

Zabezpieczono mienie o wartości blisko 66 tys. zł.

SG

w 2018 r. w wyniku prowadzonych postępowań ujawniła korzyści majątkowe w łącznej wysokości ponad 2,4 mln zł, 300 USD, 640 euro, 600 hrywien oraz 1,3 tys. koron szwedzkich.

Zabezpieczono mienie o wartości ponad 619,2 tys. zł oraz 11,8 tys. euro i 51 USD.

ŻW

w 2018 r. w wyniku prowadzonych postępowań ujawniła korzyści majątkowe w łącznej wysokości ponad 4,5 tys. zł.

PRAWOMOCNE SKAZANIA

W 2018 r. za przestępstwa korupcyjne skazano 2 046 osób. Zdecydowana większość wydanych orzeczeń (871) dotyczyła – podobnie jak w roku 2017 – przestępstwa przekupstwa (art. 229 kk).

Tabela nr 7 Prawomocnie skazani za przestępstwa korupcyjne w 2018 r. według kwalifikacji prawnej czynu głównego z podziałem na rodzaj kary

KWALIFIKACJA PRAWNA (artykuł)	grzywna samoistna	Rodzaj kary					kara mieszana	RAZEM
		w tym z zawieszeniem	ograniczenie wolności	w tym z zawieszeniem	pozbawienie wolności	w tym z zawieszeniem		
228 kk	21	0	0	0	232	206	0	253
229 kk	112	0	18	0	718	610	23	871
230 kk	16	0	1	0	72	52	0	89
230a kk	38	0	3	0	52	52	0	93
231§ 2 kk	2	0	0	0	100	93	1	103
250a kk	9	0	1	0	8	7	0	18
271§ 3 kk	157	0	11	0	409	341	2	579
296a kk	2	0	0	0	14	14	0	16
296b kk	0	0	0	0	12	12	0	12
305 kk	2	0	0	0	8	8	0	10
46 ustawy o sporcie	0	0	0	0	2	2	0	2
47 ustawy o sporcie	0	0	0	0	0	0	0	0
48 ustawy o sporcie	0	0	0	0	0	0	0	0
54 ustawy refundacyjnej	0	0	0	0	0	0	0	0
RAZEM	359	0	34	0	1 627	1 397	26	2 046

Źródło: MS

Najczęściej orzekaną karą za przestępstwa korupcyjne w 2018 r. było pozbawienie wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Bezwzględną karę pozbawienia wolności wymierzono ponad 15% skazanych.

W ramach kary dodatkowej sąd na podstawie art 33 § 1 kk wymierzał karę grzywny obok kary pozbawienia wolności. W 2018 r. było 1 136 takich przypadków. W stosunku do roku 2017 liczba tego rodzaju orzeczeń zmalała o ok. 3%.

Tabela nr 8 Prawomocnie skazani na grzywnę obok pozbawienia wolności za przestępstwa korupcyjne w 2018 r. według kwalifikacji prawnej czynu głównego

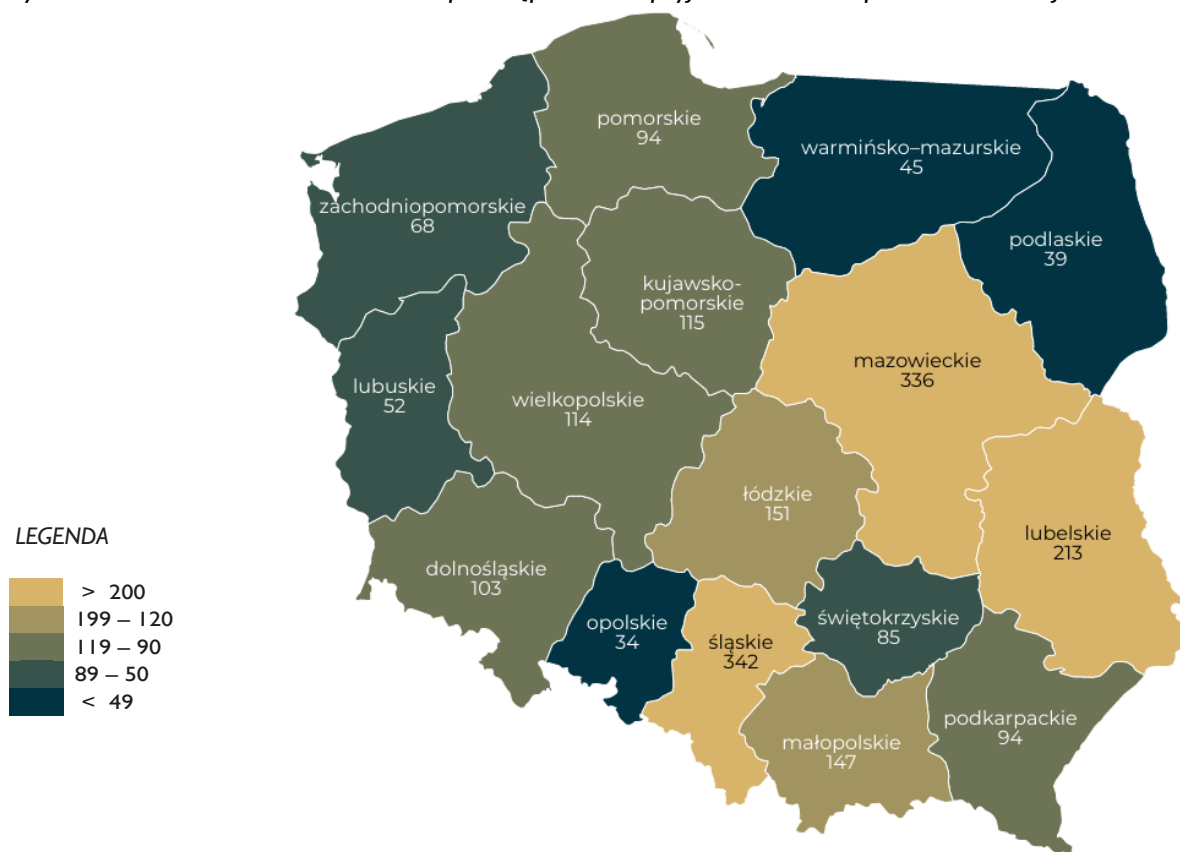
KWALIFIKACJA PRAWNA (artykuł)	Kara grzywny obok pozbawienia wolności			
	2017 r.		2018 r.	
	ogółem	z zawieszeniem	ogółem	z zawieszeniem
228 kk	237	226	218	198
229 kk	463	452	378	358
230 kk	46	42	55	46
230a kk	49	48	44	44
231 § 2 kk	65	59	74	70
250a kk	5	4	2	2
271 § 3 kk	270	242	333	291
296a kk	8	8	11	11
296b kk	25	25	11	11
305 kk	4	4	8	8
46 ustawy o sporcie	0	0	2	2
47 ustawy o sporcie	0	0	0	0
48 ustawy o sporcie	0	0	0	0
54 ustawy refundacyjnej	0	0	0	0
RAZEM	1 172	1 110	1 136	1 041

Źródło: MS

W 2018 r., podobnie jak w roku 2017, najwięcej osób prawomocnie skazano za popełnienie przestępstw na terenie województwa śląskiego – 342 oraz województwa mazowieckiego – 336. Wartości te zmalały w porównaniu do 2017 r.

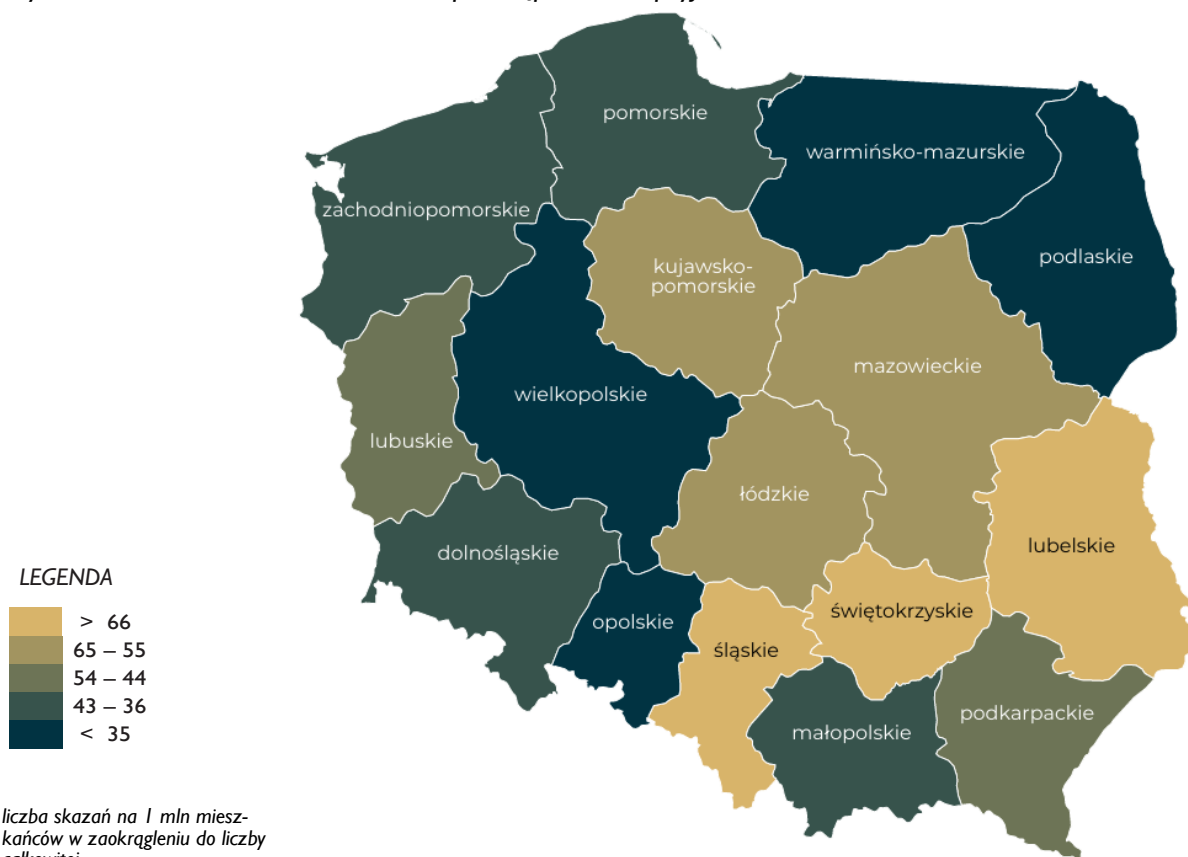
Najmniej osób prawomocnie skazano w 2018 r. za przestępstwa popełnione na terenie województw opolskiego – 34 oraz podlaskiego – 39. Najwięcej skazań w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców w 2018 r. miało miejsce w województwie lubelskim – 101, a najmniej – w województwie warmińsko-mazurskim – 31.

Wykres nr 17 Prawomocnie skazani za przestępstwa korupcyjne w 2018 r. z podziałem na województwa

Źródła: GUS, MS

Wykres nr 18 Prawomocnie skazani za przestępstwa korupcyjne w 2018 r. na 1 mln mieszkańców

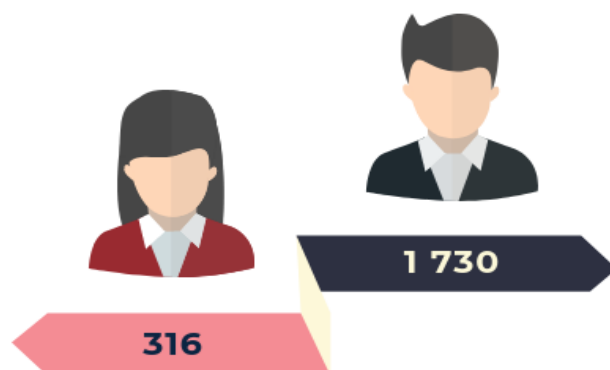

liczba skazań na 1 mln mieszkańców w zaokrągleniu do liczby całkowitej

Źródła: GUS, MS

Zdecydowana większość skazanych za przestępstwa korupcyjne to mężczyźni.

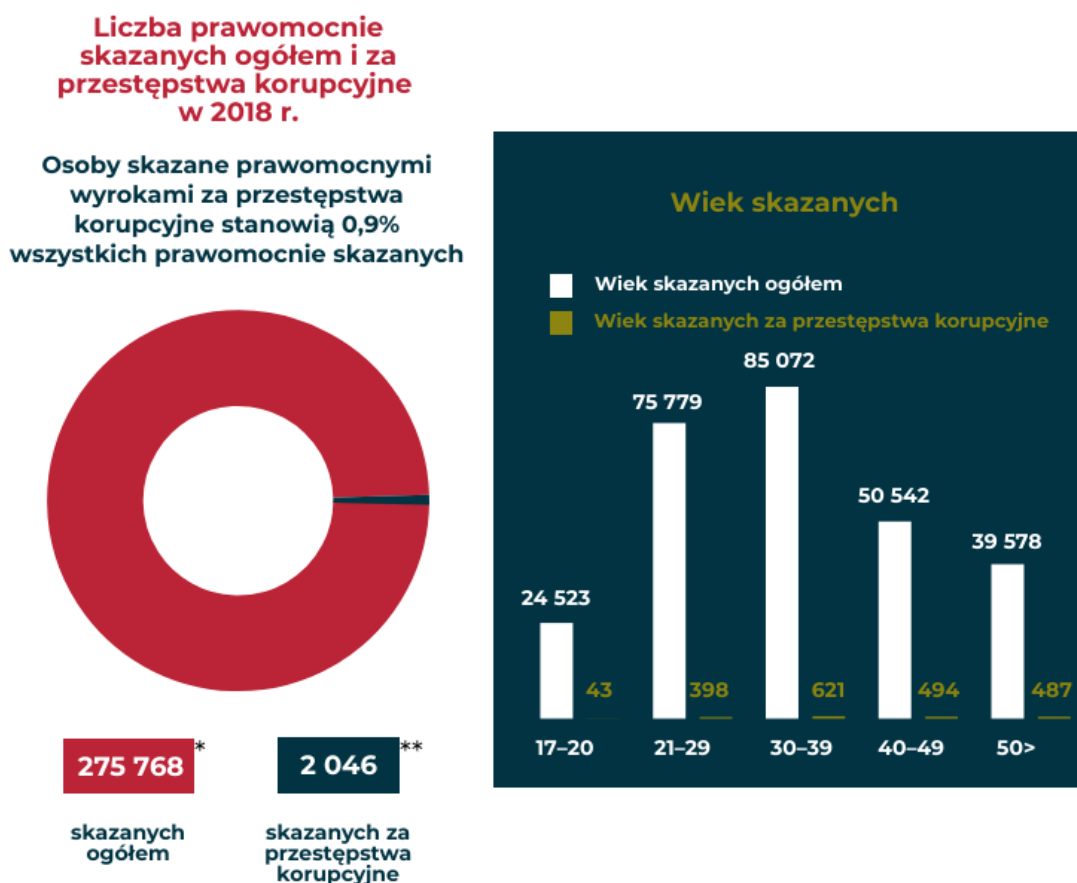
Wykres nr 19 Płeć prawomocnie skazanych za przestępstwa korupcyjne w 2018 r.

Źródło: MS

Kobiety osądzone za przestępstwa korupcyjne stanowią 1,1% wszystkich skazanych kobiet, natomiast w grupie wszystkich skazanych mężczyzn jest to 0,7%.

Wykres nr 20 Liczba osób prawomocnie skazanych ogółem i za przestępstwa korupcyjne z podziałem na wiek

* w 274 przypadkach nie określono wieku
 ** w 3 przypadkach nie określono wieku

Źródło: MS

W 2018 r. najczęściej wyroków skazujących zapadło wobec osób w przedziale wiekowym 30–39 lat. Wspomniana grupa wiekowa stanowi 28,8% skazanych w sprawach o przestępstwa korupcyjne. Druga w kolejności pod względem liczby wyroków skazujących jest grupa w przedziale wiekowym 40–49 lat (22,8%).

W 2018 r., w celu odbycia kary za przestępstwa korupcyjne, do zakładów karnych przyjęto łącznie 246 skazanych, w tym 23 kobiety i 223 mężczyzn.

Tabela nr 9 Osoby przyjęte w 2018r. do odbycia kary pozbawienia wolności za przestępstwa korupcyjne z podziałem na płeć

WYMIAR KARY	mężczyźni	kobiety
do 1 roku	108	8
od 1 roku do 2 lat	69	7
od 2 lat do 3 lat	23	6
od 3 lat do 5 lat	21	2
powyżej 5 lat	2	0
RAZEM	223	23

Źródło: CZSW

W trakcie odbywania kary w stosunku do 88 osób zastosowano warunkowe przedterminowe zwolnienie, a wobec 9 osób orzeczono przerwę w odbywaniu kary.

Tabela nr 10 Osoby pozbawione wolności w sprawach o przestępstwa korupcyjne w 2018 r. z podziałem na płeć i uprzednią karalność

Uprzednia karalność	mężczyźni	kobiety
brak recydywy	386	43
recydywa	26	2

Źródło: CZSW

Spis tabel

1. Liczba rejestracji przestępstw korupcyjnych w 2018 r.	6
2. Liczba przestępstw korupcyjnych zarejestrowanych w latach 2016–2018 według kwalifikacji prawnej czynu	9
3. Rejestracje przestępstw korupcyjnych w KCIK z podziałem na województwa	10
4. Wiek podejrzanych o przestępstwa korupcyjne w postępowaniach prowadzonych w 2018 r.	20
5. Obywatelstwo podejrzanych o przestępstwa korupcyjne w postępowaniach w 2018 r.	21
6. Rodzaje środków zapobiegawczych zastosowanych wobec podejrzanych w 2018 r.	22
7. Prawomocnie skazani za przestępstwa korupcyjne w 2018 r. według kwalifikacji prawnej czynu głównego z podziałem na rodzaj kary	24
8. Prawomocnie skazani na grzywnę obok pozbawienia wolności za przestępstwa korupcyjne w 2018 r. według kwalifikacji prawnej czynu głównego	25
9. Osoby przyjęte w 2018 r. do odbycia kary pozbawienia wolności za przestępstwa korupcyjne z podziałem na płeć	28
10. Osoby pozbawione wolności w sprawach o przestępstwa korupcyjne w 2018 r. z podziałem na płeć i uprzednią karalność	28

Spis wykresów

1. Liczba przestępstw korupcyjnych zarejestrowanych w KCIK w latach 2016–2018	7
2. Liczba przestępstw korupcyjnych zarejestrowanych przez Policję oraz pozostałe instytucje w 2018 r.	7
3. Liczba przestępstw korupcyjnych zarejestrowanych przez Policję oraz pozostałe instytucje w latach 2016–2018	8
4. Rejestracje przestępstw korupcyjnych w KCIK w 2018 r. z podziałem na województwa	11
5. Rejestracje przestępstw korupcyjnych w KCIK w 2018 r. w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców z podziałem na województwa	11
6. Liczba postępowań przygotowawczych wszczętych w 2018 r. przez poszczególne służby	12
7. Postępowania przygotowawcze wszczęte w 2018 r. z podziałem na województwa	13
8. Postępowania przygotowawcze wszczęte w 2018 r. w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców z podziałem na województwa	14
9. Podstawy wszczętych w 2018 r. przez Policję, ABW, CBA, ŻW, KAS i SG postępowań przygotowawczych	14
10. Liczba postępowań przygotowawczych prowadzonych przez służby w 2018 r.	16
11. Liczba postępowań przygotowawczych zakończonych przez służby w 2018 r.	17
12. Postępowania przygotowawcze zakończone w 2018 r. z podziałem na województwa	18
13. Postępowania przygotowawcze zakończone w 2018 r. na 1 mln mieszkańców z podziałem na województwa	18
14. Obszary tematyczne postępowań przygotowawczych wszczętych w 2018 r.	19
15. Liczba podejrzanych w postępowaniach prowadzonych przez służby w 2018 r.	20
16. Płeć podejrzanych w postępowaniach prowadzonych przez służby w 2018 r.	21
17. Prawomocne skazania za przestępstwa korupcyjne w 2018 r. z podziałem na województwa	26
18. Prawomocne skazania za przestępstwa korupcyjne w 2018 r. na 1 mln mieszkańców	26
19. Płeć prawomocnie skazanych za przestępstwa korupcyjne w 2018 r.	27
20. Liczba osób prawomocnie skazanych ogółem za przestępstwa korupcyjne z podziałem na wiek	27

WARSZAWA 2020